

Zebrała i opracowała: Agnieszka Czachorowska – wychowawca świetlicy w SP 64 w Szczecinie,
nauczyciel doradca metodyczny ds. świetlic szkolnych w ZCDN – ie.

=====

„SPOTKANIE Z AFRYKĄ” – lekcja muzealna w Muzeum Narodowym w Szczecinie. Prowadząca: pani Dorota Baumgarten – Szczyrńska – Dział Edukacji Muzeum Narodowego.

***„Prawdziwa podróż nie polega na szukaniu nowych lądów,
lecz na nowym spojrzeniu.”***

/Marcel Proust/

Zbiory afrykańskie Działu Kultur Pozaeuropejskich Muzeum Narodowego w Szczecinie należą do jednych z większych w Polsce. Liczą ok. 8 tys. obiektów etnograficznych oraz 25 tys. zabytków archeologicznych.

W 2007 r. kolekcja Muzeum została wzbogacona przez liczącą około 500 sztuk kolekcję marionetek i lalek afrykańskich. Pochodzą one z Mali, Nigru, Nigerii, Wybrzeża Kości Słoniowej, Togo, Ghany, Beninu, Demokratycznej Republiki Konga, Republiki Konga, Gabonu, Kamerunu, Tanzanii, Ruandy, Tunezji, Senegalu, Burkina Faso, Madagaskaru, Angoli i Republiki Południowej Afryki. Zostały one przekazane przez Oleńkę i Denisa Gordier - Nidzgorzskich – ekspertów afrykańskiego teatru lalek.

Lekcja muzealna „**Spotkanie z Afryką**” prowadzona przez pracownika Działu Edukacji, panią Dorotę Baumgarten – Szczyrńską jest dla uczniów bardzo ciekawym i wartościowym przeżyciem. Prócz tego, że mogą oni wysłuchać ciekawych opowieści związanych z geografiami, kulturą i życiem codziennym mieszkańców tego lądu, przekazywanych przepiękną polszczyzną, ciepłym tembrem głosu, mają okazję dotknąć i wypróbować wybrane eksponaty. Niebagatelny jest również fakt, że prowadząca jest otwarta na najbardziej dociekliwe pytania dzieci.

Pracownik Działu Edukacji z dużą swobodą wykorzystuje różnorodne metody i formy pracy z uczestnikami, są one adekwatne do omawianej problematyki. W czasie trwania zajęć istnieje możliwość przymierzenia afrykańskich masek oraz próba noszenia przedmiotów codziennego użytku w sposób charakterystyczny dla Afrykańczyków (na głowie). Prowadząca zachęca dzieci do posmakowania niektórych przypraw afrykańskich, takich jak wiórki kokosowe, czy wanilia. Największym zaciekawieniem wychowanków cieszy się część kolekcji zabawek i lalek z Afryki, które mogą oni animować. Na zakończenie zajęć można wysłuchać wybranej bajki afrykańskiej i spróbować herbaty parzonej w stylu kontynentu. Wspólna degustacja daje uczniom możliwość pocucia się w Muzeum jak u siebie, ostatecznie przełamujący, negatywny stereotyp tego miejsca („nie dotykać eksponatów”). ☺

Jestem przekonana, że lekcje muzealne czynią z Muzeum miejsce przyjazne, w którym poprzez aktywność zabawową i własne doświadczenie dzieci pogłębiają wiedzę i budują swoją osobowość.

Istotą pracy nauczyciela jest organizowanie sytuacji, w których stroną aktywną staje się dziecko. W codziennej praktyce dydaktyczno – wychowawczej nauczyciel powinien pełnić następujące zadania:

- innowator – aktywny i zaangażowany w pracę, otwarty na nową wiedzę i pomysły,
- facylitator – pomaga w twórczych poszukiwaniach,
- przewodnik – rozwija samodzielność dzieci; uczniowie interpretują a nie tylko przyswajają wiedzę,
- współuczestnik – towarzyszy dziecku w zdobywaniu nowych doświadczeń,
- kreator – tworzy sytuacje, w których dziecko rozwija swoją osobowość.

Zebrała i opracowała: Agnieszka Czachorowska – wychowawca świetlicy w SP 64 w Szczecinie,
nauczyciel doradca metodyczny ds. świetlic szkolnych w ZCDN – ie.

Uważam, że wszystkie te zadania są spełnione przez pracownika Działu Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie w trakcie lekcji muzealnej „Spotkanie z Afryką”. Lekcja stanowi dla uczniów swoistą podróż odkrywczą po kontynencie i zachęca ich do własnych poszukiwań, choćby tylko literackich.

Z powyższych powodów zachęcam do korzystania z oferty Muzeum Narodowego w działalności świetlicy szkolnej i takiego organizowania pracy, aby choć raz w semestrze móc wyjść z uczniami na tego typu lekcję. Wszak to świetlica ma w sposób szczególnie **kształtować u wychowanków umiejętność spędzania czasu wolnego**.

Z doświadczeń świetlicy szkolnej „Nasza Chata” w SP 64 w Szczecinie we współpracy z pracownikami Muzeum Narodowego w Szczecinie można stwierdzić, że zajęcia takie przyczyniają się do:

Dla uczniów:

- budowania motywacji uczniów w pogłębianiu swojej wiedzy i umiejętności,
- doskonalenia umiejętności uczniów w zakresie wykorzystywania wiedzy w praktyce, korzystania z różnych źródeł informacji, rozumowania,
- pogłębienia wiedzy o środowisku i specyfice omawianej problematyki w aspekcie historycznym, kulturalnym i przyrodniczym,
- kształtowania postaw tolerancji wobec innych narodów, religii, wartości,
- kształtowania otwartości poznawczej i postaw „świadomego turysty”, zainteresowanego ciekawymi miejscami, opowieściami i ludźmi,

Dla własnej pracy nauczyciela - wychowawcy:

- doskonalenia metod i technik pracy z uczniem,
- rozwoju własnej pracy pedagogicznej poprzez poszukiwanie ciekawych inspiracji historycznych, geograficznych, kulturowych,
- wzrostu doświadczenia w realizacji zajęć w zakresie aktywności pozalekcyjnej dzieci,
- wzrostu doświadczenia w budowaniu programów wychowania i nauczania.

Dla placówki i środowiska lokalnego:

- kreowania pozytywnego wizerunku szkoły w środowisku lokalnym miasta,
- współpracy z instytucjami i środowiskiem zajmującym się problematyką kulturalną,
- integracji środowiska rodzinnego z życiem szkoły,
- przełamywania stereotypu świetlicy jako mało ciekawego miejsca pracy pedagogicznej,
- przełamywania negatywnego obrazu pracowników pedagogicznych świetlicy szkolnej,
- promocji osiągnięć szkoły w środowisku,
- podniesienia jakości pracy szkoły.

Lekcje muzealne „Spotkanie z Afryką” stanowią bardzo istotny składnik bieżącego projektu świetlicy szkolnej „Nasza Chata” pod hasłem: **AFRYKA DLA MAŁEGO PODRÓŻNIKA**. W ramach tego projektu realizujemy następujące cele:

- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów,
- przybliżenie sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci afrykańskie (bajki afrykańskie, zabawy z państw afrykańskich),
- trening twórczego myślenia,
- przybliżanie złożoności natury i kultury afrykańskiej,
- pobudzanie inicjatywy własnej uczniów,
- rozwijanie zainteresowań i zamiłowań uczniów.

Zebrała i opracowała: Agnieszka Czachorowska – wychowawca świetlicy w SP 64 w Szczecinie,
nauczyciel doradca metodyczny ds. świetlic szkolnych w ZCDN – ie.

=====

W ramach projektu zrealizowaliśmy następujące działania:

1. Wprowadzenie dzieci w tematykę afrykańską poprzez czytanie bajek z tego kontynentu:
 - bajka z Angoli „**Krab**”,
 - bajka z Malawi: „**Dlaczego lampart ma cętki?**”
2. Tworzenie przez uczniów planu do poznanych bajek.
3. Jestem ilustratorem – konkurs plastyczny na przedstawienie scen z bajek.
4. Ocena dokonań dzieci i ekspozycja prac plastycznych.
5. Wspólna praca nad adaptacją tekstu Bajki „Krab” do potrzeb prezentacji PowerPoint (prezentacja jest do pobrania na stronie http://www.sp64szczecin.szkolnastrona.pl/pliki/KRAB_SP64_SZCZECIN.pps)
Adaptacja tekstu bajki jest przeplatana wyróżnionymi pracami plastycznymi dzieci uczestniczących w konkursie „jestem ilustratorem”.
6. Nauka tekstu i melodii piosenki „Afryka dzika” z repertuaru Fasolek (ćwiczenia w śpiewie indywidualnym i zbiorowym).
7. Podsumowanie I etapu projektu: zabawa integracyjna z elementami edukacji międzykulturowej pod hasłem **AFRYKA MAŁEGO PODRÓŻNIKA** (fotoreportaż z zabawy jest do pobrania na stronie internetowej SP 64 http://www.sp64szczecin.szkolnastrona.pl/m_gl.php?id=25&szbl=3).

Materiały z lekcji muzealnej zostaną zamieszczone w postaci cyfrowej w Internetowym Systemie Obsługi Szkoleń ZCDN –u. Po zalogowaniu na stronie należy wejść do zakładki moje kursy, a następnie do zakładki: Materiały.

POLECANA LITERATURA:

1. „26 bajek z Afryki”, Biblioteka Gazety Wyborczej, Warszawa 2007,
2. „Gry i zabawy z całego świata” pod red. E. Rutkowskiego, Oficyna Wydawnicza „Delta W – Z”, Warszawa,
3. Kamanda Kama Sywor: „Czarownica Nanga. Baśnie afrykańskie”, Media Rodzina; Poznań 2009;
4. Kapuściński Ryszard: „Heban”, Czytelnik, Warszawa 1998;
5. „Mitologie świata: Ludy Czarnej Afryki”, New Media Concept sp. z o.o.; Warszawa 2007;
6. Nowak Kazimierz: „Rowerem i pieszo przez Czarny Łąd. Listy z podróży afrykańskiej z lat 1931 – 1936”, Łukasz Wierzbicki & Wydawnictwo SORTUS, Poznań 2008
7. „Przewodnik: Kenia”, Hachette Livre Polska sp. z o.o.; Warszawa 2007,
8. Wierzbicki Łukasz: „Afryka Kazika”, Wydawnictwo BIS, Warszawa 2009

POLECANE STRONY INTERNETOWE:

<http://afryka.org/>
<http://www.lukaszwierzbicki.pl/>
www.malypodroznik.pl
<http://www.muzeum.szczecin.pl/>

„Wielu małych ludzi w wielu małych miejscowościach, którzy czynią wiele małych rzeczy, mogą przemienić oblicze świata.”
/przysłowie afrykańskie/